

SIVILOMBUDSMANNEN

Arendal fengsel
Dokumentsenteret, postboks 694
4302 SANDNES

Vår referanse
2017/4208

Deres referanse

Vår saksbehandler
Rolf Christian Ranheim

Dato
29.01.2019

Svar på oppfølgingsbrev fra Arendal fengsel

Det vises til brev fra Arendal fengsel datert 4. desember 2018 med vedlegg oversendt 10. desember. I brevet orienterer institusjonen om sin oppfølging av sivilombudsmannens anbefalinger gitt i rapport som ble publisert 5. september 2018. Rapporten bygger på besøk gjennomført av Sivilombudsmannens forebyggingsenhet 7.–8. februar 2018.

1. Generelt om oppfølgingen av anbefalingene

Fengselet synes å ha gjennomført en grundig oppfølging av Sivilombudsmannens anbefalinger og har gitt en god redegjørelse for dette arbeidet. Det bemerkes at oppfølgingen av enkelte funn delvis har sammenheng med rammebetingelser fengselet ikke selv direkte styrer.

Nedenfor gis merknader til fengselets oppfølging på enkelte punkter.

2. Innkomstrutiner

I brevet datert 4. desember opplyses det at fengselet vil sørge for at alle innsatte mottar muntlig og skriftlig informasjon om sine rettigheter og fengselets rutiner. Sivilombudsmannen merker seg også at fengselet vil vurdere bruk av tolketjeneste i de tilfeller innsatte ikke kan motta informasjonen på et språk han forstår, og at det vises til rundskriv KDI 01/2018. Sivilombudsmannen understreker i den forbindelse at både de europeiske fengselsreglene (regel 30) og Mandelareglene (regel 55) viser til at det ved innkommst skal gis informasjon om rettigheter og rutiner på et språk den innsatte forstår.

3. Aktivisering og sysselsetting

Sivilombudsmannen merker seg at fengselet har endret rutinene for trening slik at dette nå gjennomføres etter et puljesystem som ikke sammenfaller med hovedluftingen. Av rutinene fremgår det at trening kan gjennomføres fredag ettermiddag, men Sivilombudsmannen merker seg at det fortsatt ikke er tilbud om trening i helgene.

Fengselet opplyser også at en arbeidsgruppe har utviklet enkelte endringer i rutinene slik at innsatte får noe mer utetid. Sivilombudsmannen er imidlertid fortsatt bekymret for den store graden av innlåsing som finner sted i Arendal fengsel, og spesielt for manglende aktivisering i helgene.

Samtidig er Sivilombudsmannen informert om at endringen i rutinene har medført at innsatte har fått redusert treningstiden med en time i uken. Hensikten med å anbefale utvidet luftetilbud var å sikre de innsatte tilgang til frisk luft og å styrke deres aktivisering og tid de er utlåst fra cella. At fengselet har fulgt opp ombudsmannens anbefaling på en måte som reduserer de innsattes øvrige aktivitetstilbud, er problematisk og fengselet oppfordres om å finne en annen løsning. Dette er ikke minst viktig i lys den omfattende innlåsing av innsatte i Arendal fengsel.

4. Isolasjon og utelukkelse fra fellesskapet

Sivilombudsmannen merker seg spesielt at det er utviklet skriftlige retningslinjer for de som er utelukket etter eget ønske. Disse presiserer blant annet at det skal gjennomføres motivasjonssamtaler minst én gang per uke, og at situasjonen daglig skal diskuteres på overlapp- og morgenmøter. Forebyggingsenheten har under sine besøk til fengsler observert at det er en relativt stor gruppe innsatte som isolerer seg etter eget ønske. Vi har erfart at isolering over tid kan ha store helsemessige konsekvenser. Det er derfor viktig å ha fokus på disse innsatte og iverksette tiltak som kan forebygge isolasjon, kompensere for isolasjonsskader og motivere innsatte til å delta i fellesskap.

5. Kroppsvisitasjon

Fengselet opplyser at valg av visitasjonsmetode vil bli gjennomført basert på individuelle vurderinger. Sivilombudsmannen ønsker i den forbindelse å opplyse om at Politidirektoratet i sin nye sentrale arrestforskrift har fastsatt at såkalt to-trinnsvisitasjon, som medfører at den arresterte aldri skal være naken, skal være obligatorisk ved innsettelse i politiarrest.

6. Kontakt med omverden

I Sivilombudsmannens rapport ble det påpekt at innsatte ikke hadde mulighet til å benytte telefon i helgene på grunn av manglende personalressurser. Sivilombudsmannen merker seg at dette fortsatt er tilfellet, og at telefonering i helgene kun kan benyttes i særskilte tilfeller.

Oppfølgingen av besøket til Arendal fengsel er med dette avsluttet. Et eventuelt oppfølgingsbesøk vil bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer dette som hensiktsmessig.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
Kontorsjef

Rolf Christian Ranheim
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.